

MEMO

AAN Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

VAN mr. E.A. van de Kuilen
advocaaten
TELEFOON +31 88 2535977
FAX +31 88 2536006
E-MAIL dvantilborg@akd.nl, evanderploeg@akd.nl,
frosens@akd.nl, evandekuilen@akd.nl

DATUM 28 april 2023

ONDERWERP Internetconsultatie Wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting

Geachte heer Wiersma,

Graag maken we van de gelegenheid gebruik om te reageren op de internetconsultatie voor het Wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting ('**Wetsvoorstel**'). Met het Wetsvoorstel wordt het nodige gewijzigd, maar veel zien we al in de praktijk. Zo hebben veel gemeenten al een IHP, komen partijen vaak tot een oplossing bij renovaties en wordt er al voor een gezond binnenklimaat gezorgd. Graag maken we nog een aantal opmerkingen.

IHP

Na invoering van het Wetsvoorstel moet elke gemeente(raad) een IHP vaststellen. Waar het IHP nu nog geen wettelijke status heeft, wijzigt dat met het Wetsvoorstel. Onduidelijk is nog of en in hoeverre het IHP volgens de regering moet worden aangemerkt als een besluit waartegen bezwaar en beroep openstaat. Veel elementen uit het IHP dragen duidelijk een plankarakter en lijken niet als een besluit aangemerkt te kunnen worden. Ten aanzien van de verplicht in het IHP op te nemen voorzieningen in de onderwijshuisvesting voor de komende vier jaar, is echter twijfel mogelijk of dat niet het karakter heeft van een appellabel besluit. Het college is namelijk verplicht om bij het jaarprogramma voor onderwijshuisvestingsvoorzieningen (wat volgens vaste rechtspraak als een bundel beschikkingen moet worden aangemerkt) het IHP in acht te nemen. Het IHP lijkt in zoverre al redelijk dwingend te bepalen welk schoolbestuur de komende vier jaar voor welke huisvestingsvoorziening in aanmerking kan komen. Het zou prettig zijn als dit punt in de memorie van toelichting wordt verhelderd.

Gezond binnenklimaat

Het Wetsvoorstel verplicht schoolbesturen te zorgen voor een 'gezond binnenklimaat voor leerlingen op school'. Het schoolbestuur dient in dat verband 'in ieder geval' beleid met betrekking tot een gezond binnenklimaat voor leerlingen vast te stellen en uit te voeren. Dit klinkt als een harde verplichting. Toch staat in de memorie van toelichting dat het een inspanningsverplichting betreft met als doel om schoolbesturen per school in kaart te laten brengen hoe het met het binnenklimaat gesteld is en hierover

AKD N.V. is statutair gevestigd te Rotterdam (ingeschreven in het handelsregister onder nummer 24366820). Derdenrekening: NL28INGB0678001677. Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met AKD N.V. Op de overeenkomst zijn, onder uitsluiting van enige andere algemene voorwaarden, de Algemene Voorwaarden van toepassing die zijn gedeponneerd ter griffie van de rechtbank te Rotterdam onder nummer 61/2014 en waarin onder meer een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen. Iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald met inbegrip van het bedrag van het eigen risico. Op verzoek worden de algemene voorwaarden kosteloos toegezonden. Zij kunnen ook worden geraadpleegd op www.akd.nl

DATUM 28 april 2023

ONS KENMERK

PAGINA 2 van 3

het gesprek te voeren met de MR en de gemeente. De discrepantie tussen de wettekst ('draagt zorg voor') en de toelichting maakt dat het onduidelijk is hoe hard de plicht om te zorgen voor een gezond binnenklimaat nu werkelijk is, of en door wie deze plicht afgedwongen zou kunnen worden en wat de consequenties zijn als de zorgplicht niet (voldoende) nageleefd wordt.

Ook is onduidelijk wat er precies onder een 'gezond binnenklimaat' verstaan moet worden. Als dit ook de temperatuurregulering en ventilatie omvat, kunnen de kosten voor schoolbesturen flink oplopen. Zo kan de temperatuur in oude schoolgebouwen in de zomer flink oplopen omdat deze gebouwen nu eenmaal niet goed geïsoleerd gebouwd zijn. Het is de vraag of het evenredig is van schoolbesturen met dergelijke schoolgebouwen te verlangen airconditioning aan te brengen en isolatiemaatregelen te treffen in het kader van de zorgplicht voor een 'gezond binnenklimaat'. Dat zou in sommige gevallen neer kunnen komen op een volledige renovatie van een schoolgebouw. Wat de duiding van het begrip 'gezond binnenklimaat' nog verwarrender maakt, is dat in de memorie van toelichting benoemd is dat in het kader van de zorgplicht voor een goed binnenklimaat de eisen uit het Bouwbesluit 2012 gelden. Dat doet de vraag rijzen of van schoolbesturen als gevolg van het Wetsvoorstel nu wel of niet verwacht wordt dat zij extra maatregelen treffen ten behoeve van het binnenklimaat dan waar zij nu al toe verplicht zijn uit hoofde van het Bouwbesluit 2012.

Al met al verdient het wat ons betreft dus aanbeveling om te verduidelijken waar schoolbesturen precies toe verplicht zijn in het kader van de zorgplicht voor een gezond binnenklimaat.

Renovatie / nieuwbouw

Het Wetsvoorstel verplicht gemeenten om in het IHP op te nemen of voor renovatie of nieuwbouw wordt gekozen bij schoolgebouwen ouder dan 40 jaar. Het zal onderzoek vergen of renovatie van een oud schoolgebouw mogelijk of opportuun is. Dergelijke onderzoeken kosten geld. Uit de memorie van toelichting bij het Wetsvoorstel volgt niet dat met deze kosten rekening gehouden is. In de paragraaf 'gevolgen' worden namelijk alleen de kosten van de ambtelijke inzet voor het opstellen van het IHP benoemd. Wij bevelen dan ook aan gemeenten financieel te compenseren voor de onderzoeken die zij aanvullend zullen moeten gaan verrichten.

Doordecentralisatie

Het doorgedecentraliseerde bezit moet straks meegenomen worden in het verplichte IHP. Het schoolbestuur is daarbij verantwoordelijk voor het verstrekken van de informatie over de betreffende schoolgebouwen die in het IHP moet komen. De termijn van het IHP kan afwijken van de informatieverplichtingen in de doordecentralisatie-overeenkomst. In die situatie moet een schoolbestuur een extra handeling verrichten om de gemeente te informeren.

Belangrijker is dat deze nieuwe verplichting voor onduidelijkheid zorgt. Met de doordecentralisatie heeft het schoolbestuur binnen de kaders van de doordecentralisatieovereenkomst de vrijheid om de zorg voor de onderwijshuisvesting uit te voeren. Het is de vraag of het schoolbestuur nog kan afwijken van de aan

DATUM 28 april 2023

ONS KENMERK

PAGINA 3 van 3

de gemeente voor het IHP doorgegeven informatie. Mag het schoolbestuur haar plannen nog wijzigen als dat haar goed uitkomt? Dat past wel bij een doordecentralisatie. Het zou het meest passend zijn als het IHP de schoolbesturen niet bindt en zij nog steeds vrij invulling kunnen geven aan de zorgplicht. Het zou prettig zijn als dit punt in de memorie van toelichting wordt opgehelderd.

Bekostiging

Met de invoering van het Wetsvoorstel neem het aantal verplichtingen voor schoolbesturen toe. Wordt daar straks in de bekostiging ook rekening mee gehouden? Van belang is dat de schoolbesturen ook de financiële middelen krijgen om de nieuwe verplichtingen na te kunnen komen.

Met dank voor de gelegenheid om te kunnen reageren op deze consultatie.

Emma van der Ploeg
Florien Rosens
Dennis van Tilborg
Eelkje van de Kuilen
AKD